

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּיוֹם שֶׁהָיָה רַבִּי שְׁמַעוֹן מְפָרֵשׁ דְּבַר זֶה, הָיוּ עֵינָיו נוֹבְעוֹת מִיָּם, וְהָיָה אוֹמֵר: כָּל גְּנוּזֵי הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן נִמְסְרוּ בְּמִפְתָּח אֶחָד, וּמִתְגַּלֶּה בְּהִיכְלוֹת הַמְצַרִּים הָעֲלִיּוֹנִים הַחֲקוּקִים.

אָרְאָ כֶּף שְׁנִינּוּ, מִי יְכוּל לְדַעַת וְלֵהֲכַלֵּל מַה שֶּׁגְּנוּזוּ בְּמַבּוּעַ הַזֶּה, שֶׁהָיָה מִשָּׁה לֹא גָלָה אֶת זֶה בְּיָמָיו כְּשֶׁהָיָה מְגַלֶּה סוּד הָעַמֶּק לְיִשְׂרָאֵל, וְאָף עַל גַּב שֶׁהַכֹּל הָיָה מִתְגַּלֶּה עַל יְדוֹ. אֲלֹא בְּאוֹתָהּ שְׁעָה שֶׁרָצָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַעֲלוֹתוֹ לְיִשְׁבִּיבָה הַקְּדוּשָׁה הָעֲלִיּוֹנָה וְלֵהֲטַמִּינּוּ מִבְּנֵי אָדָם, שְׁכָתוֹב (דְּבָרִים ל"א) בֵּין מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה אֲנֹכִי הַיּוֹם. הַיּוֹם מִמֶּשׁ. שְׁאוֹתוֹ יוֹם נִשְׁלַמוּ יָמָיו לְהִתְקַרֵּב לְמַקּוֹם הַזֶּה, שְׁכָתוֹב (שם) הֵן קָרְבוּ יָמֶיךָ, קָרְבוּ מִמֶּשׁ.

שְׁשֻׁנִּינוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִשָּׁה לֹא מֵת. וְאִם תֹּאמְרוּ, הָרִי כְּתוּב (שם ל"ה) וַיָּמָת שָׁם מִשָּׁה? כֶּף בְּכָל מַקּוֹם לְצַדִּיקִים קוֹרָא בְּהֵם מֵיִתָּהּ. מַה הַמֵּיִתָּה? מֵהַצֵּד שֶׁלָּנוּ זֶה נִקְרָא כֶּף. שְׁשֻׁנִּינוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְכֵן שָׁנָה, שְׁמִי שֶׁהוּא בְּשִׁלְמוֹת, שֶׁהָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה תְלוּיָהּ בּוֹ - לֹא תְלוּיָהּ בּוֹ מֵיִתָּהּ וְלֹא מֵת. כְּמוֹ שֶׁהָיָה בְּיַעֲקֹב שֶׁהָאֲמוּנָה הַשְּׁלֵמָה הֵיִתָּה בּוֹ.

שְׁאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, (בְּרַאשִׁית ל"ה) לֹא יִקְרָא שְׁמַךְ עוֹד יַעֲקֹב כִּי אִם יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמַךְ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל. מַה זֶה יִשְׂרָאֵל? שְׁלֵמוֹת הַכֹּל, שְׁכָתוֹב (יִרְמִיָּה מ"ו) וְאַתָּה אֵל תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב וְאֵל תַּחַת יִשְׂרָאֵל כִּי הִנְנִי מוֹשִׁיעַךְ מִרְחוֹק וְאֵת זְרַעְךָ מֵאֶרֶץ שָׁבִים וְגו'.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מִכָּאֵן, כִּי אֲתָךְ אֲנִי, דְּוָקָא. אֲשֶׁרִי חָלְקוּ שְׂרַבּוֹנוּ אָמַר לוֹ כֵּן. לֹא כְּתוּב כִּי אֲתִי אֲתָה, אֲלֵא כִּי אֲתָךְ אֲנִי, שְׂרַבּוֹנוּ כֹּא לְחַבְרָת דִּינורוּ עִמּוּ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, בְּיוֹמָא דְהוּהוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן פְּרִישׁ מְלָה דָא, עֵינָיו נִבְעִין מֵיָא, וְהוּהוּ אָמַר, כָּל גְּנוּזֵיָא דְמִלְפָּא עֲלָאָה, אֲתַמְסְרִין בְּחַד מִפְתָּחָא, וְאַתְגַּלִּיָּא בְּקֻזְפִּיטָן דְקוֹרְדִיטִי גְלִיפִין עֲלָאִין.

אָרְאָ הָכִי תֵאנָא, מָאן יְכִיל לְאַשְׁתַּמוּדְעָא וְלֹאֲתַפְלְלָא מַה דְגְּנוּזֵי בְדָא מְבוּעָא.

דְּהָא מִשָּׁה לֹא גְלִי דָא בְּיוֹמוּי, כַּד הוּהוּ גְלִי רִזָּא עֲמִיקְתָא לְיִשְׂרָאֵל, וְאָף עַל גַּב דְכֻלָּא הוּהוּ מִתְגַּלִּיָּא עַל יְדוּי. אֲלֵא בְּהֵיָא שְׁעָתָא דְבְּעָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְסַלְקָא לֵיהּ לְמִתִּיבְתָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, וְלְטַמְרָא לֵיהּ מִבְּנֵי נְשָׂא, דְכְּתִיב, (דְּבָרִים ל"א) בֵּין מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה אֲנֹכִי הַיּוֹם. הַיּוֹם מִמֶּשׁ, דְּהֵהוּא יוֹמָא אֲשֶׁתְּלִימוּ יוֹמוּי, לְאַתְקַרְבָּא לְאַתְרֵי דָא, דְכְּתִיב, (דְּבָרִים ל"א) הֵן קָרְבוּ יָמֶיךָ, קָרְבוּ מִמֶּשׁ.

דְּתַנָּיָא אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִשָּׁה לֹא מֵיִתָּה. וְאִי תִימָא הָא כְּתִיב (דְּבָרִים ל"א) וַיָּמָת שָׁם

מִשָּׁה. כֶּף בְּכָל אֲתָר לְצַדִּיקֵיָא קָרִי בְּהוּ מֵיִתָּה. מָאִי מֵיִתָּה. מִסְטָרָא דִילָן אֲקָרִי הָכִי. דְּתַנָּיָא אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְכֵן תֵּנָא, דְּמָאן דְּאִיהוּ בְּשְׁלִימוֹתָא דְמַהִימְנוֹתָא קְדִישָׁא תְלוּיָא בֵּיהּ, לֹא תְלוּיָא בֵּיהּ מֵיִתָּהּ וְלֹא מֵיִתָּה. כְּמַה דְּהוּהוּ בְּיַעֲקֹב דְמַהִימְנוֹתָא שְׁלִימְתָא הוּהוּ בֵּיהּ.

דְּאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, (בְּרַאשִׁית ל"ה) לֹא יִקְרָא שְׁמַךְ עוֹד יַעֲקֹב כִּי אִם יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה שְׁמַךְ,

וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל. מָאִי יִשְׂרָאֵל. שְׁלִימוֹתָא דְכֻלָּא. דְכְּתִיב, (יִרְמִיָּה ל') וְאַתָּה אֵל תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב וְאֵל תַּחַת יִשְׂרָאֵל כִּי הִנְנִי מוֹשִׁיעַךְ מִרְחוֹק וְאֵת זְרַעְךָ מֵאֶרֶץ שָׁבִים וְגו'.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה מִהֲכָא, (יִרְמִיָּה ל') כִּי אֲתָךְ אֲנִי, דְּיִיקָא, זַפְּאָה חוּלְקִיָּהּ, דְּמֵאֲרִיָּה אָמַר לֵיהּ כֵּן. כִּי אֲתִי אֲתָה לֹא כְּתִיב, אֲלֵא כִּי אֲתָךְ אֲנִי, דְּמֵאֲרִיָּה אֲתִי לְאַתְחַבְרָא דִּינורִיָּה עִמִּיהָ.

אמר רבי שמעון, יפה אמר רבי אבא, שאמר ושב יעקוב ושקט ושאנו ואין מחריד. ושב יעקוב - להקרא בשם אחר, שכתוב לא יקרא שמך עוד יעקב פי אם ישראל.

דבר אחר ושב יעקב - למקום שנקט משם. ושקט - בעולם הזה. ושאנו - בעולם הבא. ואין מחריד - ממלאך המות. שמשמע שהכל היה בו. רבי יצחק אמר, הרי פרשה החברים, שכתוב ואת זרעך מארץ שבנים, מה זרעו בחיים, אף הוא בחיים.

והברית התיכון בתוך הקרשים מברח מן הקצה אל הקצה. רבי יהודה פתח, (קהלת ט) אשריך ארץ שמלפך בן חורים ושריך בעת יאכלו. וכתוב, אי לך ארץ שמלפך נער ושריך בבקר יאכלו.

(במה בארנו את הפסוקים הללו) אוי לעולם שלא משגיחים בעבודת רבונם, שהרי רבונם משגיח בגללם להטיב להם, שהניח לפנייהם דברי תורה, ולא משגיחים.

ששנינו, שלשה דברים צריך אדם לעשות לבנו: מילה, ופדיון, ולהשיאו אשה. והכל עשה הקדוש ברוך הוא לישראל. מילה - שכתוב (יהושע ה) ושוב מל את בני ישראל שנית, וכתוב (בראשית יז) ובן שמונת ימים ימול לכם כל זכר. פדיון - שכתוב (דברים יז) ויפדך (ה) אלהיך מבית עבדים) מיד פרעה מלך מצרים. להשיאו אשה - שכתוב (בראשית א) זכר ונקבה ברא אתם, וכתוב ויברך אתם אלהים ויאמר להם אלהים פרו ורבו. עוד, נשא אותם כמו הנשר הזה שמטיל את בנו על פתפיו, שכתוב (שמות יט) ואשא אתכם על כנפי נשרים.

אמר רבי יוסי, הפל הוא נאה, אבל התורה חזרה לפני ישראל ולמדה אותם יותר מהפל. בא

אמר רבי שמעון שפיר קאמר רבי אבא דאמר (ירמיה ל) ושב יעקוב ושקט ושאנו ואין מחריד. ושב יעקוב: לאתקרי בשמא אתרא, דכתיב לא יקרא שמך עוד יעקב פי אם ישראל.

דבר אחר ושב יעקב, לאתר דאתנסיב מתמן. ושקט, בעולם הזה. ושאנו, בעולם הבא. ואין מחריד ממלאך המות. דמשמע דכלא הוה ביה. רבי יצחק אמר, חברייהא הא אוקמוה, דכתיב ואת זרעך מארץ שבנים, מה זרעו בחיים, אף הוא בחיים. (דף קנ"ד ע"ב).

והברית התיכון בתוך הקרשים מברית מן הקצה אל הקצה. רבי יהודה פתח

(קהלת ט) אשריך ארץ שמלפך בן חורים ושריך בעת יאכלו. וכתוב, אי לך ארץ שמלפך נער

ושריך בבקר יאכלו. (במא אוקמוהא הני קראי) ווי לעלמא דלא משגחן בפולחנא דמאריהון, דהא מאריהון אשגח בגיניהון לאוטבא להו, דאנח קמייהו פתגמי אורייתא, ולא משגחן.

דתינון, תלת מלין בעי בר נש למעבד לבריה, מילה, ופדיון, ולנסבא ליה אנתו.

וכלא עביד קדשא בריך הוא לישראל. מילה: דכתיב, (יהושע ה) ושוב מול את בני ישראל

שנית. וכתוב (בראשית יז) ובן שמונת ימים ימול לכם כל זכר. פדיון. דכתיב, (דברים טו) ויפדך

אלהיך (ס"א דברים ז) מבית עבדים) מיד פרעה מלך מצרים. לנסבא ליה אנתו: דכתיב, (בראשית א)

זכר ונקבה ברא אותם, וכתוב ויברך אותם אלהים ויאמר להם אלהים פרו ורבו. תו,

אטיל להו כהאי נשרא, דאטיל לבנוי על גדפוי, דכתיב, (שמות יט) ואשא אתכם על כנפי

נשרים. אמר רבי יוסי, כלא הוא יאות, אבל אורייתא